

Kommittédirektiv



Tilläggsdirektiv till Utredningen om överklagande av de djurförsöksetiska nämndernas beslut (Jo 2006:03)

Dir.
2006:130

Beslut vid regeringssammanträde den 21 december 2006

Sammanfattning av uppdraget

Utredaren skall i den fortsatta utredningen inte överväga om organisationer som företräder intressen som berörs av den djurförsöksetiska prövningen skall ha rätt att överklaga de djurförsöksetiska nämndernas beslut. Utredaren skall dock fortsatt överväga om instansordningen för den djurförsöksetiska prövningen är ändamålsenlig eller om den bör förändras genom t.ex. inrättande av en central nämnd. I ljuset av Djurskyddsmyndighetens nedläggning utvidgas utredarens uppdrag till att även omfatta en bedömning av om de djurförsöksetiska nämndernas ställning bör förändras.

Bakgrund

I budgetpropositionen för 2007 föreslås en avveckling av Djurskyddsmyndigheten fr.o.m. den 1 juli 2007. För att kunna uppfylla målet ett gott djurskydd med bibehållen hög kvalitet kommer därefter verksamhetsområdet djurskydd att inordnas under Statens jordbruksverk. Riksdagen har den 19 december 2006 beslutat enligt regeringens förslag.

I budgetpropositionen för 2007 anges även att utredningsdirektivet Överklagande av de djurförsöksetiska nämndernas beslut skall ses över i ljuset av avvecklingen av Djurskyddsmyndigheten.

Regeringen förordnade den 1 november 2006 förre generaldirektören Bertil Norbelie att biträda Jordbruksdepartementet att bl.a. lämna förslag på vilken av Djurskyddsmyndighetens och de djurförsöksetiska nämndernas verksamhet som skall överföras till Jordbruksverket, annan statlig myndighet eller om det bedöms lämpligt, till annan huvudman inför avvecklingen. Analysen redovisades den 14 december 2006.

Beslut om att inrätta de djurförsöksetiska nämnderna togs 1979 och i samband med detta inrättades även Centrala försöksdjursnämnden (CFN). Dåvarande Lantbruksstyrelsen hade till en början ansvar för nämndernas verksamhet och beslutade om bl.a. föreskrifter för den djurförsöksetiska prövningen och förordnade nämndernas ledamöter. CFN svarade bl.a. för samordning och planering av försöksdjursfrågor. CFN:s ansvarsområde utvidgades dock i samband med den nuvarande djurskyddslagens tillkomst 1988, då CFN bl.a. bemyndigades att föreskriva om nämndernas organisation och prövning av ärenden. Samtidigt förändrades nämndernas organisation så att de fick egna sekretariat.

Ansvar för försöksdjursfrågor har således varit delat mellan Jordbruksverket och CFN. CFN:s ansvar rörde förutom den djurförsöksetiska prövningen framför allt att stödja utvecklingen av alternativa metoder till djurförsök. Jordbruksverket handlade frågor om tillstånd för försöksdjursverksamhet och var bemyndigade att föreskriva om t.ex. hållande av försöksdjur.

När Djurskyddsmyndigheten bildades 2004 övertog den Jordbruksverkets ansvar för djurskyddsfrågor enligt djurskyddslagen och CFN:s samtliga arbetsuppgifter. CFN avvecklades den 31 december 2003.

De djurförsöksetiska nämndernas ställning

De djurförsöksetiska nämndernas uppgift är att göra avvägningar mellan intressen som ofta är tydligt motstående genom att de bl.a. skall väga betydelsen av forskning mot lidandet för försöksdjuren. Vid den nuvarande djurskyddslagens tillkomst (prop. 1987/88:93 s. 80) hänvisade statsrådet till en utredning inom området som anfört att det finns starka skäl som talar för

en uppdelning mellan å ena sidan de funktioner som är knutna till det allmänna tillsynsansvaret enligt djurskyddslagen och å andra sidan de funktioner som mera direkt hör samman med de djurförsöksetiska problemställningarna. För egen del anförde statsrådet att genom att ge den centrala försöksdjursnämnden ett samlat ansvar för de frågor som direkt hör samman med de djurförsöksetiska nämndernas verksamhet skapas förutsättningar för en diskussion som kan koncentreras kring den etiska prövningens inriktning.

När de djurförsöksetiska nämnderna inordnades i Djurskyddsmyndigheten innebar detta att den fristående rollen i förhållande till den myndighet som i övrigt ansvarade för djurskyddsfrågor delvis gick förlorad.

Utredningsuppdraget

I det ursprungliga uppdraget ingår att överväga om organisationer som företräder intressen som berörs av den djurförsöksetiska prövningen skall ha rätt att överklaga de djurförsöksetiska nämndernas beslut. Regeringen bedömer dock att en sådan utredning inte behövs. Utredaren skall därför i det fortsatta arbetet inte längre överväga om organisationer skall ges denna rättighet.

Utredaren skall dock fortsatt överväga om instansordningen för den djurförsöksetiska prövningen är ändamålsenlig eller om den bör förändras genom t.ex. inrättande av en central nämnd.

I ljuset av Djurskyddsmyndighetens nedläggning utvidgas utredarens uppdrag till att även omfatta en bedömning av om de djurförsöksetiska nämndernas ställning bör förändras. Utredaren skall utreda för- och nackdelar med att de djurförsöksetiska nämnderna har varit inordnade i Djurskyddsmyndigheten och bedöma om nämnderna bör återfå en mer fristående roll från den myndighet som i övrigt ansvarar för djurskyddsfrågor med avseende på användningen av försöksdjur.

I sina överväganden skall utredaren beakta hur etikprövning av forskning som avser människor har organiserats med nämnder som egna myndigheter. Även andra organisationsformer där självständiga beslutsorgan har knutits till värmyndigheter skall

beaktas. Ett exempel på en myndighet som har sin hemvist vid en annan myndighet är Veterinära ansvarsnämnden. Ansvarsnämnden är en egen myndighet som fattar självständiga beslut som kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Ansvarsnämndens verksamhet finansieras dock via Jordbruksverkets anslag.

Redovisning av uppdraget

Utredaren skall i enlighet med tidigare beslut redovisa uppdraget senast den 3 september 2007.

(Jordbruksdepartementet)